

Any XII

Núm. 489

ARTA 30 Septiembre de 1928

DEU I PATRIA

PREUS

Artà, i comarca any 4 Ptas.
A fora id 6 »
Extranger id 10 »

Publicacions sobre coses d'Artà

Dr. A. v. Jordans. Die Ergebnisse meiner dritten Reise nach den Balearen. «Novitates Zoologicae» Vol. XXXIV pag. 262-336. Juliol de 1928.

L'any 1927 visità el Dr A. v. Jordans per tercera volta, les illes Balears per tal de seguir sos estudis ornitològics, aquesta vegada gràcies a l'ajuda financiera de la «*Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft*» a qui no saben greu les despeses que costen els estudis científics encara que es tracti d'estudiar les coses dels països estranys. L'exposició dels resultats aconseguits per el Dr. Jordans és l'objecte de la publicació que comentarem breument.

Comença l'autor per fer història del seu viatge, una mica accidentat a causa de la nostra burocràcia seca i enavanada i presonera dins l'ert esperit de l'expedienteig. Basta dir que a la frontera li prengueren les escopetes, deixant-li en canvi les municions, i que trigaren catorze dies en tornar-lis, i aixó malgrat els documents que portava del Ministeri d'Estat, autorizant-lo per sos treballs. També aquí tengué una ensopada, si be no personal, en la persona del seu ajudant En Cosme, el millor caçador i coneixedor d'aucells que mai hagués trobat, com diu l'autor.

Per sort aquests inconvenients trobaren la seva compensació amb la gentilesa i cortesia dels naturals de l'illa a la qual red sovint un calurós homenatge, i amb l'ajuda franca dels naturalistes com els Pares

Rotger i Jordà de Son Espanyol, i l'apotecari d'Artà L. Garcias Font el «millor coneixedor de la fauna i particularment de la flora de Mallorca, coleccionador entusiasta, com en són prova les seues riques col·leccions d'insectes i especialment el seu copiós herbari».

Després d'una breu aclaració sobre la nomenclatura s'ocupa dels treballs publicats sobre els aucells mallorquins desde l'any 1924, sent cosa trista que cap nom mallorquí acompanyi als estrangers de F. W. Munn, Rt P. Murphy, Dr Paul Henrici, F. C. R. Jourdain, Chamberlín i Uönig, que han publicats treballs sobre els nostres aucells aquests quatre anys darrers.

El Dr. Jordan descriu seguidament 215 espècies d'aucells, en gran part d'Artà. L'indole del nostre desenari ens priva d'entrar en aquesta part, la principal del treball. El nostre objecte era purament senyalar l'aparició d'aquest estudi, i no podem manco de confessar que l'hem llegit amb molt de gust i no sols perque com més coneguem la nostra encontrada més l'hem d'estimar, sino perque sovint hi desfilen persones ben conegudes, com aquest Cosme que pren certes proporcions d'heroi, o esquinxos del nostre paisatge, ben senyalats amb poques paraules com aquell tros de la nostra costa brava aout cercaven amb enormes dificultats: quell falcó—*Falco peregrinus*—que fugia volant dins el mar iumeus, o belles tradicions, com la de la sega qui niu no ha trobat ni

trobarà ningú mai, en premi d'haver humitetjat la boca assedegada de Jesús, en lo jorn del Calvari

Acaba aquest bell estudi amb el catàleg dels nostres aucells i amb una complerta llista bibliogràfica, que consultarem amb fruit els nostres estudiadors.

J. S. B.

Causa nostræ lætitiæ

A Felix, agraint-li son gentil «Cant d'alegria».

Fèlix, bon amic de l'ànima mia, ¿qui vos ha guarit de la melangia que en la jovintut la faç vos marcia?

La negra tristor defuig de Maria com la tenebror de l'auba del dia.

La qui de Canà els novis planyia per falta de vi que 'ls avergonyia; la qu'ès d'Israel honor i alegria ¿podria oblidar a qui la tenia sempre dins son cor? Mai succeiria!

Tenguéreu acert en cantar-li un dia bell himne d'amor que arrèu s'extenia per dins l'Illa d'or que amb goig l'acullia; serra i comellar i el plà retrunyia.

Allà, dalt el cim, aon, quant vivia, del gran Ramón Lull el cor s'encenia

amb l'ardent desig
que fort l'empenyia
de anà a convertir
a la Moreria,
el cant va escoltar
la Verge Maria.

Desde el Paradís
la Senyora mia,
sonrient, cap cli,
el vos agraiïa;
sa ma virginal
prou vos beneïa.

Ella va extirpà
vostra melangia
ungint-vos el front
de castà alegria
d'oli de candor
i sabiduria

Pel dolçíssim Nom
de la Verge pia
el significat
dels nostros, un dia
sia valedor,
que be nos caldria
el pressagi fos
d'eterna alegria.

Allà, dins el Cel,
(esser-hi voldria)
Felix siau vos
Gaudenci jo sia.

GAUDENCI

26 AGOST 1928.

La Comèdia de les dones

Pot ben qualificar-se de comèdia l'actuació de la majoria de les dones que se creuen apagar la realitat del seu rostre amb una arruixada d'apariència.

Malgrat totes les protestes que la gent reflexiva i serena dirigeix constantment als autors i actrius d'aquesta continuada pallassada diabòlica, hi ha encara una gran majoria de dones que no saben sortir de casa sense *caracteritzar se* abans amb una colecció d'esmalts, farines i pintures que, al seu entendre, en depèn tota la gràcia i brillantor del *paper* que pensen representar davant de l'humanitat.

Pobres dones! Quina llàstima nos fan aquestes cares que se donen vergonya de representar-se tal com són, davant públic aimant de la veritable bellesa! Quina desil·lusió la

d'aquest públic en contemplar aquest espectacle funest de la bellesa.

Nos feia molta gràcia fa pocs dies el següent cas històric que nos contava un bon amic:

La mare d'un jove enamorat d'una donzella que d'un troç lluny aparentava moltíssim més de lo que en realitat posseïa, estava plenament satisfeta de poder casar el seu hereu amb una atloteta tant *guapa* i d'uns *colors* tan *saludables*...; però un dia que les famílies d'aquest prometatge se trobaven d'excursió, els-e sobtà un fort temporal de pluja, precisament en un lloc bastant allunyat del poble i de les masies per poder aixoplugarse; prou s'afanyaven tots a correr camí enllà però quan arribaren a la primer masia ja acabava de passar el gran xàfec que els havia regat a tots de cap a peus; els homes vengà aixugar-se la cara i cabells amb els mocadors de butxaca, mentres les dones feien lo mateix amb un rústec però net aixugamà que la bona mestressa del mas de bon grat els hi oferia.

Haguent-se ja abocat el temps, agraiïren l'oferta del berenar a l'amable pagesa i determinaren regressar al poble aviat per tal de canviar se la roba; però al despedir-se d'aquella bona gent del mas, se donaren compte de que la mestressa anava diguent: ai, tefoi! alguna d'aquestes atlotetes deu haver deixat la *guapesa* an aquest drap! ai, carat! si, si...

I en efecte, es descobri que l'atloteta dels *colors saludables* quedava avergonyida pels crits de la que havia d'esser sogra per l'engany que estava preparant als seu fill baix les coloraines que li havien robat la formosor natural que posseïa abans de voldrer-la exagerar, usant les potingues estampades en el drap de la madona que va tenir la virtut d'evitar un dels molts enganys que omplen de malestar a les llars que compareïxen.

* * *

Sembla impossible que an aquesta comèdia hi entrin dones que volen passar per exemplars, i no obstant cauen també en la ridiculesa de

donar-se vergonya de presentar-se tal com són davant del món estimant se més ésser adeptes de l'estultícia humana, indigna d'habitar entremig de les grandioses meravelles de l'Univers.

L. PEDRA DE TOC

RELLIGIOSES

SAN SALVADOR

Diümenge passat s'hi celebrà la festa votiva que ja anunciarem. El celebrant fou el Rt. Pare Juan Gínard del Oratori de Palma fent de ministres: Diaca el Rt. D. Francesc Fuster i Subdiaca el Rt. Dr. Francesc Payeras. Teixí un bon sermó el Rt. P. Castell del Oratori de Porreras.

PARROQUIA

S'estan celebrant les Coranta Hores dedicades a Sant Miquel Arcàngel que deixà establertes la família Morey. Comensaren divenres i avui diümenge se ferà la conclusió.

CONVENT

Dimarts qui ve, comensaran les Coranta Hores que se celebren cada any dedicades a Sant Francesc. Pradica els sermons el Rt. P. Jaume Rosselló.

El dia de St. Francesc, hi haurà Comunió General pels Terciaris, solemníssim Ofici major amb missa a veus i al vespre. Conclusió de les Coranta Hores amb sermó, procesó i Reserva.

DE SON SERVERA

Circunstàncies especials m'impediren ressenyar en el número passat les notícies que van a la present crònica les quals duran per tal motiu el consiguent retràs.

Per prendre part a l'homenatge al Ex. Sr. D. Miquel Primo de Rivera y Orbaneja se traslada a Madrid una comisió del Ajuntament d'aquesta vila composta del Batle D. Juan Nebot y del Segretari D. Bartomeu Fluixá. Amb caràcter d'afiliats a l'«Unió patriòtica» hi anaven D. Miquel Nebot (a) Bueta y D. Mi-

quel Servera Nebot. Regressaren satisfets.

—Per assumptes relacionats en la seva carrera és a Madrid el farmacèutic D. Miquel Servera.

—La Companyia dramàtica «Los invencibles» representà diumenge 16 del corrent el drama salesià «Làzaro el mudo» amb tota propietat i acert. Sia enhorabona.

—Ha estat traslladat a les intervencions de Melilla el Tinent serverí D. Antoni Servera Barceló, fins ara perteneixent al B. d'Àfrica núm. 3.

—Regressà complit i ben bo del servici militar En Jaume Morey Gili. Mos n'alegram.

—Ha trobat col·locació en una important Companyia marítima el pilot serverí D. Antoni Llull. El felicitem.

MORTS—Tonina (a) Metge, esposa d'En Juan (a) Barral. Catalina (a) Rava. A. C. S.

CASAMENTS—Jaume Bonet Sureda amb Francisca Lliteras Massanet, fadrins. Antoni Lliteras (a) Llaverim, viudo, amb Catalina (a) Monserradeta. Que puguin disfrutar molts d'anys en son nou estat.

PIANO

Se'n vendria un d'usat a preu baix. Informaran en aquesta administració.

SUPLICADA

El teatre dels nins

L'eminent escriptora Margalida Leclerc que és a Mallorca reposant-se del fatal cop rebut amb la pèrdua d'una de ses estimades filles, ha escullit com a refugi espiritual, el poètic *S'Aranal* aont segueix treballant amb sos llibres i lectures.

I com no vol que el seu pas per Mallorca sia estèril, ha projectat l'organització d'un important acte infantil a Palma, aont donarà a conèixer als infants Mallorquins una de ses produccions que reserva pels nins i nines de les nostres illes.

En aquest acte serà llegit el «Canto a Mallorca» que ha escrit Margalida Leclerc en aquests dies de descans davant per davant de la nostra mar plàcidament bella.

Estam segurs que serà acullit amb verdadera simpatia l'acte de cultura i oportunament Margalida Leclerc publicarà una crida a tots els nostros nins perque sàpiguen que hi ha qui treballa perque en un capvespre felix vegin el vertader espectacle que'ls convé.

L'obra que Margalida Leclerc brinda a la nostra infància se titula «El tambor del Rei Eduardo» cuento escenificat del qual se desprenen les més educatives ensenyances.

Com l'ideal que mou a l'insigne escriptora és que l'infància se deliti i se instruesca, tendran entrada gratuita totes les nines i nins que puguin quebre en el teatre aont se celebri l'acte.

OBRERES DE ST. JOSEP

TARDA LITERARI-MUSICAL

Així com fan les formiguetes que durant l'estiu i a principi de tardor, en que els graners són plens i les fruites maduren, arpleguen per passar l'hivern, cada any també en aquest temps les obreres de St Josep reuneixen a les persones caritatives de la nostra vila i les obsequien amb un acte delitós, per tal de veurer-se correspostes amb l'acoblement de de llimosnes per poder seguir aixugant llàgrimes entre els pobres necessitats artanencs.

El diumenge passat fou aquest dia en que organisaren un acte literari a les 4 i mitja del capvespre, en la Sala principal de la seua casa aont s'hi reuni lo més selecte de la població.

El Chor de l'Associació l'amenisà amb l'acert de sempre cantant bellament varies composicions selectes. Foren elles, además de l'*Himne a St Josep* que canten sempre *Les roses*, *Adeu siau turons*, *De bon matí*, *Cançó d'amor i guerra*, *La Balanguera Cant autumnal*. Foren totes fortament aplaudides. Ho feren també les senyoretas que resitaren posies ben escullides i ben declamades. Aquestes són: *La Cova del Drac* per la nina Maria Esteva; *En temps d'ametles*, per Na Pilar Blanes; *L'amor de les tres taronges* per la senyoreta M^a. Antònia Blanes; *La Balanguera* per Antònia Esteva.

—Además se resità el dialecte «El sebre no ocupa lloc» original de D^a. Margalida Estelric que fou les delícies de la concurrència i que veurem de arribar-li per la seva publicació.

El discurs fou a càrrec també de Dª Margalida Estelric, que com se sap és avui l'ànima de l'Associació, el motor que posa tota la juvenesa

en moviment i a totes les infiltra el seu jovenivol entusiasme. Per ella foren els més calorosos aplaudiments i elogis.

Enhorabona a totes i Deu vulga beneir la seva simpàtica i constant obra de caritat

DE CANOSTRA

DEL TEMPS

Dia 20 d'aquest més durant la vetlada va fer una fortíssima tempestat. El cel se carregà fort i començà a fer llamps seguits de trons i amollant després una forta borribada d'aigua. Durant tota la nit va seguir llampetjant i brusquetjant. El temps seguí uns dies com a desbaretats, i l'atmosfera se refrescà bastant, però s'ha tornat estirar i fa are dies de sol.

RETORN D'AFRICA

Vengué ja llicenciat el nostre amic i paisà N. Antoni Gelabert Obrador (a) Jaumí, el qual feia el servici al Marroc. Sia ben vengut.

DESGRACIA

Dia 22 la sofri sa Modona Margalida de Sa Atalaya Anà davall un terrat de casseva, a Sa Clota, aont hi tenia un animal i en mig hi havia una columna qui aguantava el terrat i al posar hi sa mà, caigri el mitjà de més amunt i amb ell tot el sòtil. El mitjà li pegà damunt la mà endreta i li tollà dos dits. El tros escapat d'un li caigüé en terra, l'altre s'agnantava encara amb sa pell. Fou acompanyada al hospital i el metge li cosí el dit penjant, per veure si saldaria.

Sentim se desgràcia.

MORTA

Ahir dissapte a les 8 del dematí, després de rebre els Sants Sagraments i bendició apostòlica, va entregar l'ànima a Deu la madona Maria Ferriola, esposa de l'amo'n Sebastià Banaula. Feia ja sis mesos que sufria una penosa malaltia i Deu l'ha treta de penes. Al cel sia.

Banco Catalán Hipotecario

PALMA DE MALLORCA

Oficinas Provisionales

VALLORI 2

Telégramas: BANKAIP

Teléfono: 251.

CAPITAL SOCIAL 25.000.000

CASA CENTRAL BARCELONA

Préstamos hipotecarios, negociación y descuentos de letras, cuentas corrientes a la vista y a plazos fijos, y en general toda clase de operaciones bancarias.

ACCIONES 6 p8

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE
ANTONI GILI (A) COMUNA

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS
ENCARREGS A DOMICILI
Palma -- Banch de S'oli, 24
DIRECCIO: Artá--Can Comuna Centro

GRANJA BARGINO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADO-
RES; ANELLES. PLANS I CONSULTES
--(4) CONSELL-MALLORCA--

ALMACENES MATONS

DE
RAFAEL FELIU BLANES
CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca
SASTRERIA PARA SEÑORA
Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la
PANADERIA **Victoria**
ES FORN NOU

DE
Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans
panets galletes, bescuits, rollets, i tota
clasa de pasticeria.

LA MATE SE SERVEIX A DOMICILI
Netedat, prontut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá, Palma i Capde-
pera i heva cada dia.

Serveix amb prontut i seguredat tota
classe d'encàrregs

Direcció a Palma: Harina 38. Au es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º 3.

Tienda Vicens

PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS

EN

Tejidos y toda clase
de

Merceria

comestibles

Perfumeria

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER

PFAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J V. CALLE DE A. BLANES 38

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.
Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Coves, Calarjatjada i demés
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id. Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN

**MAQUINAS PARA
COSER Y BORDAR**

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar de continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI